

การเดินทาง

ราชบุรี เป็นเมืองเก่ามาแต่โบราณ ไม่มีเรื่องราวที่เป็นหลักฐานแน่นอนว่าสร้างมาในสมัยใด แต่หลักฐานทางโบราณวัตถุและโบราณสถานที่มีอยู่ พอจะเชื่อถือได้ว่า ราชบุรีเป็นเมืองฯหนึ่งในแคว้นสุวรรณภูมิ มีนครปฐมเป็นมหานครซึ่งเรียกว่า "ทวารวดี" จากตำนานทางพุทธศาสนา เมื่อปี พ.ศ. 218 พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งประเทศอินเดียได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และได้เผยแพร่พุทธศาสนาสู่แคว้นสุวรรณภูมิโดยสมณทูตมีพระโสณะและพระอุตระเป็นหัวหน้าคณะ โดยใช้นครปฐมหรือทวารวดีเป็นเมืองหลักในการเผยแพร่พุทธศาสนา ตามการสันนิษฐานราชบุรี ซึ่งอยู่ในแคว้นสุวรรณภูมิ ก็คงจะเป็นหัวเมืองที่เจริญรุ่งเรืองมากแห่งหนึ่ง ตัวเมืองราชบุรีได้มีการย้ายที่ตั้งเมืองมาหลายสมัย จนกระทั่งครั้งที่ 4 ในปี พ.ศ. 2440 ได้ย้ายเมืองมาตั้งยังที่เป็นศาลากลางจังหวัดในปัจจุบัน

การปกครอง

ราชบุรี มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 5,196.462 ตารางกิโลเมตร และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ คือ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านโป่ง

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร และนครปฐม
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับสหภาพพม่า

ทางรถยนต์ ใช้เส้นทางสายเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ผ่านนครปฐม ราชบุรีหรือเส้นทางสายใหม่ (ทางหลวงหมายเลข 338) จากกรุงเทพฯ-พุทธมณฑลไปพบกับถนนเพชรเกษมก่อนถึงตัวเมืองนครปฐม 16 กิโลเมตร จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมือง รวมระยะทาง 100 กิโลเมตร

รถประจำทาง บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ทุกวัน วันละหลายเที่ยว รายละเอียดติดต่อได้ที่ โทร. 435-1200, 434-7192 และที่จังหวัดราชบุรี โทร. (032) 338276, 338439

ทางรถไฟ จังหวัดราชบุรีสามารถเดินทางจากกรุงเทพฯ โดยทางรถไฟ มีรถไฟออกจากสถานีกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ซึ่งมีทั้งรถด่วน รถเร็ว รถธรรมดา และรถดีเซลราง ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง ติดต่อสอบถามที่สถานีรถไฟกรุงเทพฯ โทร. 223-7010, 223-7020 สถานีรถไฟธนบุรี โทร. 411-3102 และสถานีรถไฟราชบุรี โทร. (032) 337-002

นอกจากนี้ มีรถโดยสารประจำทางไปยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และเพชรบุรี

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่างๆ

อำเภอดำเนินสะดวก	15	กิโลเมตร
อำเภอปากท่อ	22	กิโลเมตร
อำเภอบางแพ	22	กิโลเมตร
อำเภอโพธาราม	26	กิโลเมตร
อำเภอจอมบึง	30	กิโลเมตร
อำเภอบ้านโป่ง	42	กิโลเมตร
อำเภอดำเนินสะดวก	50	กิโลเมตร
อำเภอสวนผึ้ง	60	กิโลเมตร

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมือง

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแก่นจันทน์ ถนนเพชรเกษม นอกจากจะเป็นสถานที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไปแล้ว ทางจังหวัดยังได้ปรับปรุงให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอีกด้วย

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง อยู่ในบริเวณกรมการทหารช่าง ราชบุรี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 600 เมตร เป็นหลักเมืองเก่าที่สร้างในสมัยรัตนโกสินทร์ เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงครองราชย์

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “วัดหน้าพระธาตุ” ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี เป็นวัดเก่าแก่ มีพระปรางค์สร้างด้วยอิฐฉาบปูน และมีฐานเป็นศิลาแลงสันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยขอมเรื่องอำนาจในแหลมสุวรรณภูมิ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15-18 ยังมีสภาพที่สมบูรณ์ มีลักษณะจำลองแบบพระธาตุนครวัด รูปลักษณะตั้งอยู่ในระเบียงสี่เหลี่ยมตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยม บริเวณฐานระเบียงมีทางเดินได้รอบที่วิหารครอบลานพระปรางค์ มีพระพุทธรูปศิลา และสมัยทวารวดี สมัยลพบุรี และสมัยอยุธยา ประดิษฐานอยู่โดยรอบ มีบันไดและช่องคูหาเข้าไปถึงองค์พระปรางค์ มีความสูง 12 วา มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 7 ศอก มีข้อสันนิษฐานว่าเดิมน่าจะเป็นศาสนสถานของขอม ต่อมาเมื่อขอมเสื่อมอำนาจลง พระพุทธศาสนาได้เผยแพร่มายังสุวรรณภูมิ สถานที่แห่งนี้จึงถูกดัดแปลงมาเป็นวัดในพระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน

วัดหนองหอย เป็นที่ตั้งของพระวิหารพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์กวนอิม หรือ พระแม่กวนอิม อยู่บนยอดเขาดำบลเขาเหลื่ออยู่ห่างจากตัวจังหวัดราชบุรีประมาณ 22 กิโลเมตร ไปทางถนนสายเขาสูง-เบิกไพร รถยนต์สามารถวิ่งขึ้นไปถึงบริเวณเชิงวิหารได้

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ราชบุรี ตั้งอยู่ริมถนนนครเขษิน ตำบลหน้าเมือง มีลักษณะการจัดการแสดงทางด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์วิทยา ธรณีวิทยา ศิลปะพื้นบ้าน รวมทั้งการจัดแสดงตัวอย่างวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของลาวโซ่ง กระเหรี่ยง และไทยวน ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติอย่างพร้อมมูล เปิดให้เข้าชมทุกวัน วันวันจันทร์-วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ค่าเข้าชม

ชาวไทย คนละ 10 บาท ชาวต่างชาติ คนละ 30 บาท สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. (032) 321513

เมืองโบราณบ้านคูบัว อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่ตำบลคูบัว จากหลักฐานการขุดค้นพบปรากฏว่า ราชบุรีเป็นเมืองในสมัยทวารวดี ซึ่งทางกรมศิลปากรได้ขุดค้นและศึกษาเรื่องเมืองโบราณที่คูบัว ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีต่างๆมากมาย เช่น เศียรพระพุทธรูปสมัยโบราณซึ่งหลักฐานต่างๆเหล่านี้ได้ตั้งแสดงที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี และมีบางส่วนเก็บรักษาไว้ที่วัดโขลง ตำบลคูบัว จากการศึกษาและค้นคว้าเมืองโบราณที่คูบัวนี้ ทำให้ทราบว่าได้รับอิทธิพลศิลปกรรมจากช่วงสมัยราชวงศ์คุปตะ ประเทศอินเดีย และมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองในประเทศไทยมากกว่า 1,000 ปีมาแล้ว

ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าจก อยู่ในตำบลคูบัว เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ ผ้าจกไทย-ยวน เก็บตัวอย่างของผ้าจกที่มีลวดลายดั้งเดิม มีคอมพิวเตอร์สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้เปิดดูประวัติ เรื่องราวต่างๆ มีสาธิตการทอผ้า และจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

เขาหลวง อยู่ในตำบลอ่างทอง ตั้งอยู่บนยอดเขามีพระพุทธรูปสร้างด้วยหิน ประชาชนเคารพนับถือมาก เป็นที่ชุมนุมนัดหมายกันมานมัสการในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี เป็นเวลา 200 กว่าปีมาแล้ว

เขาน้อย อยู่เลยเขาหลวงไปตามถนนเพชรเกษมไม่ไกลนัก อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของวัดเขาน้อยเทียมสวรรค์เป็นวัดเก่าแก่ พระอุโบสถหลังเก่าสร้างด้วยศิลาแลงทั้งหลัง ภายในอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป 2 องค์ ประทับนั่งหันหลังให้กัน เป็นพระที่สร้างด้วยศิลาแลงชาวบ้านเรียกหลวงพ่อกเขาน้อย และเชื่อว่ามีศักดิ์สิทธิ์

เขาวัง เดิมชื่อว่า **เขาวัดสัตตนาถ** เป็นภูเขาสูงล้อมรอบสูงประมาณ 44 เมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร มีทางรถยนต์จากเชิงเขาถึงยอดเขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังบนเขานี้ เหมือนอย่างที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชโปรดฯ ให้รับราชทูตฝรั่งเศสที่นารายณ์ราชินีเวสท์ เมืองลพบุรี

พระราชวังบนเขาวังนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จไปประทับครั้งเดียว เมื่อ พ.ศ. 2420 เพื่อออกรับราชทูตโปรตุเกส หลังจากนั้นไม่ได้เสด็จไปประทับอีกเลยจนตลอดรัชกาลต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ อุทิศให้เป็นธรณีสงฆ์ ซึ่งได้มีผู้มีศรัทธาได้ซ่อมแซมบางส่วนดัดแปลงตำหนักต่างๆ เป็นโบสถ์และกุฏิสงฆ์ ต่อมาได้ยกขึ้นเป็นวัดเรียกว่า **วัดเขาวัง**

เขาแก่นจันทน์ สูงประมาณ 141 เมตร เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด มีถนนตัดขึ้นไปถึงยอดเขา บนยอดเขามีวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปโรคนัตถราชชัยวัฒน์จตุรทิศ เป็น 1 ใน 4 องค์

ของพระ 4 มุมเมือง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น แล้วพระราชทานไปประดิษฐาน ณ เมืองรอบนอกพระนคร อันได้แก่ ราชบุรี ลำปาง ปราณบุรี และพัทลุง

หลวงพ่อกันจันท์ ประดิษฐานอยู่ที่วัดช่องลม ใกล้บริเวณเมืองเก่าริมถนนจรดเข อยู่ใจกลางเมือง เป็นพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร สร้างด้วยโลหะทองคำสัมฤทธิ์ ช่วงล่างสร้างด้วยไม้แกนจันท์ เป็นไม้เนื้อหอม สูงประมาณ 2.26 เมตร

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก หรือที่ชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า **ตลาดน้ำคลองลัดพลี** มีมานานกว่า 100 ปีเศษมาแล้ว ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันออก 500 เมตร ตลาดน้ำดำเนินสะดวกตั้งอยู่ที่คลองดำเนินสะดวก เหมาะที่จะไปเที่ยวชมในเวลาเช้า เนื่องจากแดดไม่ร้อนและมีเรือขายสินค้าเป็นจำนวนมาก

คลองดำเนินสะดวก เป็นคลองที่เชื่อมแม่น้ำท่าจีน กับแม่น้ำแม่กลอง เริ่มตั้งแต่ประตูน้ำบางยาง แม่น้ำท่าจีน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ถึงประตูน้ำบางนกแขวก แม่น้ำแม่กลอง อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสาคร ทำให้ประชาชน ในจังหวัดราชบุรี สมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ติดต่อกัน โดยสะดวกขึ้น

ตลอดสองฝั่งคลองดำเนินสะดวกที่มีความยาว 32 กิโลเมตร นี้มีคลองซอย คลองเล็ก คลองน้อย แยกออกไปประมาณ 200 คลอง เช่น คลองสี่หมื่น คลองทองกลาง คลองโพธิ์หัก คลองขุนพิทักษ์ คลองศรีราษฎร์ คลองลัดราชบุรี คลองหกเกียน ฯลฯ

1. การเดินทางโดยทางรถยนต์ ใช้เส้นทางปิ่นเกล้า นครชัยศรี (ทางหลวงหมายเลข 338) แยกขวาเข้าอำเภอดำเนินสะดวก หรือไปตามทางหลวงสายเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ผ่านบางแค สวนสามพราน นครชัยศรี นครปฐม เลยกิโลเมตรที่ 83 ไปเล็กน้อย จะมีทางแยกซ้ายมือ ไปตามทางหลวงหมายเลข 325 อีก 25 กิโลเมตร รวมระยะทาง 81 กิโลเมตร

หรือจากกรุงเทพฯ ไปตามสายธนบุรี-ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข 35) ผ่านสมุทรสาคร รวมระยะทาง 63 กิโลเมตร จะมีแยกขวามือไปสมุทรสงคราม (ทางหลวงหมายเลข 326) สิ้นสุดที่ตัวเมือง รวมระยะทาง 3 กิโลเมตร เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวง จังหวัดหมายเลข 325 อีก 12 กิโลเมตร ถึงเขตดำเนินสะดวก ก่อนถึงสะพานธนบุรี 200 เมตร จะมีป้ายบอกทางเข้าชม ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นทางเดียวกับทางเข้าวัดไชยศิริธรรม ยการาม เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร ที่นี่มีท่าเรือพววรรณ

ซึ่งอยู่ติดกับตลาดน้ำคลองต้นเข็ม รวมระยะทาง 80 กิโลเมตร หรือ ถ้าไม่แวะเข้าที่แยกนี้ จะเลยสะพานธนบุรีเข้าไปเลยขอวาบริเวณ ที่จอดรถบขส. จะมีท่าเรือเสรีเคมีเกษตร เป็นท่าเรือใหญ่มีเรือให้เช่า ทั้งเรือหางยาวขนาดใหญ่จุได้ 22 คน และเรือหางยาวขนาดเล็ก ที่เรียกว่าเรือสองตอน จุ 6-8 คน โดยทั่วไปคิดชั่วโมงละ 200-300 บาท/ลำ

2. **รถประจำทาง** มีรถธรรมดาและปรับอากาศออกจาก สถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี รายละเอียดติดต่อได้ที่ โทร. 435-1200, 434-7192

นักท่องเที่ยวสามารถจะเดินทางไปกับรถยนต์ บขส. สายอื่นๆ ก็ได้เช่น สายกรุงเทพฯ - เพชรบุรี กรุงเทพฯ - หัวหิน กรุงเทพฯ - ราชบุรี กรุงเทพฯ - ประจวบฯ แล้วลงที่ ตรงทางแยกบางแพ ต่อจากนั้นก็นั่งรถสองแถวซึ่งวิ่งระหว่าง ทางแยกบางแพไปดำเนินสะดวก มีตลอดเวลาทุกๆ 10 นาที

ตลาดน้ำที่มีชื่อในอำเภอดำเนินสะดวก มีดังนี้ คือ

ตลาดน้ำคลองโพธิ์หัก อยู่ในเขตตำบลประสาธสิทธิ์ เป็นคลองเล็กๆ ที่แยกจากคลองดำเนินสะดวกที่บริเวณหลัก 5 มีความยาวประมาณ 500 เมตร ตลาดน้ำคลองโพธิ์หักมีหลายชื่อ เช่น ตลาดน้ำบัวงาม ตลาดน้ำประสาธสิทธิ์ ตลาดน้ำหลักห้า ตลาดน้ำแห่งนี้มีเรือพ่อค้าแม่ค้ามาขายของทุกวัน (แม้แต่ในวันพระ แต่มีจำนวนน้อย) โดยปกติจะเริ่มติดตลาด เวลา 05.00 น. เรือจะไป เรือจะมากที่สุดช่วงเวลา 06.30-08.00 น. จนถึงเวลา 11.00 น. ตลาดจะวาย เรือพ่อค้าแม่ค้าที่นำของมาขายในตลาดน้ำ คลองโพธิ์หักนี้มีมากตลอดลำคลอง ซึ่งทอดตัวผ่านบ้านหลักห้า มีที่สังเกตคือ ตลาดน้ำคลองโพธิ์หักนี้จะอยู่เยื้องกับธนาคาร ไทยพาณิชย์ สาขาหลักห้า ไปประมาณ 100 เมตร เรือแล่นจากท่าเรือ เสรีเคมีเกษตรไปถึงตลาดน้ำคลองโพธิ์หัก ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

ตลาดน้ำคลองต้นเข็ม เป็นตลาดน้ำที่เดินทางเข้าไป ได้ง่ายที่สุด เพราะอยู่ติดกับถนนสุขาภิบาล 1 ที่บริเวณท่าเรือ พววรรณและเป็นตลาดน้ำที่ใหญ่ที่สุด ตลาดน้ำนี้มีอาณาบริเวณ ตลาดคลองต้นเข็ม ปากคลองด้านที่บรรจบกับคลองเสียกุ่ม จะมีร้านขายของที่ระลึกตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้ที่ไปชมตลาดน้ำนี้ สามารถเดินชมไปตามแนวคอนกรีตข้างลำคลองได้จนตลอดถึง ปากคลองอีกด้านหนึ่งที่บรรจบกับคลองดำเนินสะดวก

ตลาดน้ำแห่งนี้สามารถเดินทางไปได้โดยรถยนต์เข้าไปตามถนนสายสุขาภิบาล 1 ประมาณ 1.5 กิโลเมตร จะมีทางเลี้ยวขวาเข้าท่าเรือพววรรณซึ่งติดต่อกับตลาดน้ำคลองต้นเข็ม

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอบ้านโป่ง

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านม่วง เดินทางจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 4 แล้วแยกเข้าไปอำเภอบ้านโป่ง ผ่านทางหลวงหมายเลข 3089 (โคกสูง-เบิกไพร) และข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลองไปเพียงเล็กน้อยก็จะถึงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านม่วง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านม่วงนี้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของทางวัดม่วงและชาวบ้านบ้านม่วงร่วมกับมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่จะให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจากบรรดาโบราณศิลปวัตถุ คัมภีร์ใบลาน รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ที่จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์ ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นและการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วงนี้ ได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความสำคัญของลุ่มน้ำแม่กลองในอดีตและจัดแสดงภาพถ่ายที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น ความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจ - สังคม วัฒนธรรมของชุมชนบ้านม่วงกับชุมชนตั้งแต่เขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภोधิธาาราม และชุมชนใกล้เคียง จัดแสดงเอกลักษณ์ของชาวมอญและเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านบ้านม่วงนี้เปิดให้เข้าชมทุกวันศุกร์ เสาร์อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ทางพิพิธภัณฑ์ ไม่ได้เก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม สอบถามรายละเอียดได้ที่ โทร. (01) 316-0431

สระน้ำโกสินารายณ์ เป็นสระน้ำโบราณ ใกล้ที่ว่าการอำเภอบ้านโป่ง จากหลักฐานการค้นคว้าทางโบราณคดีแสดงว่าเคยเป็นเมืองโบราณมาแต่สมัยเก่าซึ่งได้ขุดพบพระกรของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรทำด้วยหินทรายแดง 5 พระกรคือพระคัมภีร์ ลูกประคำ และดอกบัวกับพระบาทของพระโพธิสัตว์คู่หนึ่งซึ่งปัจจุบันนี้ได้ประดิษฐานอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ราชบุรี

บึงกระจับ ตั้งอยู่ในเขตสองอำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านโป่งและอำเภोधิธาาราม แต่สะดวกที่จะเดินทางเข้าไปทางอำเภอบ้านโป่ง ในเส้นทางเบิกไพร-เขาสูง แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามคลอง

ชลประทาน ซึ่งอยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 10 กิโลเมตร บึงกระจับแห่งนี้เป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตกและจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภोधิธาาราม

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตาต มีเรื่องกล่าวกันว่าบริเวณนี้เคยเป็นค่ายฝึกซ้อมรบเสือป่า ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของกิจการลูกเสือหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล และทางราชการเห็นว่าสถานที่แห่งนี้มีความสำคัญ จึงได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ไว้ เป็นที่ระลึก

พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดขนอน เป็นโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี องค์อัครราชูปถัมภก อยู่ห่างจากตัวอำเภอพิธาารามประมาณ 10 กิโลเมตร ผู้ก่อตั้งโครงการอนุรักษ์หนังใหญ่ คือ ท่านพระครูศรีธาดาสุนทร อดีตเจ้าอาวาสวัดขนอน เป็นที่เก็บรักษาหนังใหญ่ 313 ตัว ที่ยังคงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ทางวัดได้จัดแสดงหนังใหญ่ทุกวันเสาร์ เวลา 10.00 น. และสาธิตการแกะสลักตัวหนังใหญ่ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ พระอนุชิตวชิรวิฑูฒ วัดขนอน โทร. (032) 233386

จิตรกรรมฝาผนังที่วัดคงคาราม เป็นวัดของพวกมอญ ซึ่งได้สร้างขึ้นโดยพญามอญ มีอายุประมาณ 100 กว่าปี ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตาต อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร แต่เดิมได้ชื่อว่า **วัดกลาง หรือ เกี้ยวโต้** และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เป็นผู้พระราชทานนามวัดนี้ว่า **วัดคงคาราม** ภายในอุโบสถมีพระประธาน แกนในทำด้วยศิลาแลงและปิดทอง ฐานชุกชีทำเป็นบัวคว่ำ บัวหงาย จิตรกรรมฝาผนังเป็นภาพละเอียดอ่อน ภาพที่ออกมาแต่ละภาพเหมือนถ่ายทอดจากต้นแบบที่มีชีวิตจริง ซึ่งได้เขียนขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นภาพพุทธประวัติตอนต่างๆ ที่หาชมยาก

ถ้ำค้างคาว เขาช่องพราน ตั้งอยู่ตำบลเตาปูน มีเขาช่องพรานตั้งอยู่เบื้องหลัง อยู่ห่างจากตัวอำเภอพิธาารามไปทางทิศตะวันตกประมาณ 9 กิโลเมตร ถ้าจะมาจากตัวเมืองราชบุรีสามารถไปได้ โดยใช้เส้นทางเขาสูง-เบิกไพร ซึ่งห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 17 กิโลเมตร เขาช่องพรานมีถ้ำที่สวยงาม คือ **ถ้ำพระนอน** มีพระพุทธรูปภายในถ้ำมากกว่าร้อยองค์และภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ มีความยาวถึง 9 เมตรเศษ สูง 1 เมตรเศษ มีพระพุทธรูปจำลอง นอกจากนั้นยังมีถ้ำค้างคาวภายในถ้ำมีค้างคาวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทุกวันในยามใกล้พลบค่ำ ตั้งแต่เวลา 17.30 น. เป็นต้นไป จะมีฝูงค้างคาวจำนวนมากบินออกจากถ้ำคล้ายกับควันที่ลอยออกมาจากปล่องไฟและจะบินกลับเข้าถ้ำในเวลาเช้า

ถ้ำสาริกา จากถ้ำค้างคาวเขาช่องพรานจะมีทางแยกซ้ายมือไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร ในตำบลธรรมเสน มีเขาสูงเล็กๆ ภายในมีถ้ำสาริกา ซึ่งมีความสวยงาม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานชื่อเมื่อคราวเสด็จประพาส และทรงสลักพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ไว้บริเวณปากถ้ำ

สถานที่ที่น่าสนใจ บริเวณในเขตอำเภอจอมบึง

พระพุทธฉายถ้ำฤๅษีเขางู จากตัวเมืองใช้เส้นทางสายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง หรือทางหลวงหมายเลข 3087 ไป 7 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาเข้าไปถ้ำเขางู ตั้งอยู่ในเทือกเขางู สิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ พระพุทธรูปสลักในหินปางปฐมเทศนา ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในจำนวน 4 องค์ ที่สร้างขึ้นในสมัยทวารวดี มีงานนมัสการพระพุทธฉายเป็นประจำทุกปี ในวันที่ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11

นอกจากนี้ในบริเวณเทือกเขางู ยังมีถ้ำระฆัง และเขาพระบาท ซึ่งมีรอยพระพุทธบาทประดิษฐานบนยอดเขาด้วย ปัจจุบันทางจังหวัดได้ปรับปรุงเป็นอุทยานหินเขางู

ถ้ำเขาบิน ตั้งอยู่บนรอยต่อของอำเภอเมือง และอำเภอจอมบึง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางเส้นทางราชบุรี-จอมบึง ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร จากปากทางจะมีถนนลาดยางเข้าสู่บริเวณถ้ำอีก 1.7 กิโลเมตร ถ้ำเขาบินตั้งอยู่ในเทือกเขาบิน ซึ่งมีความสูงประมาณ 200 เมตร เป็นถ้ำที่มีหินย้อยสวยงามมาก สามารถจินตนาการเป็นรูปสัตว์ต่างๆหลายชนิด สูดปลายถ้ำมีหินย้อยเป็นรูปนกตัวใหญ่กำลังกางปีกอันเป็นที่มาของชื่อถ้ำเขาบิน

สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล อยู่ห่างจากถ้ำเขาบินไป 11 กิโลเมตร ถ้ำจอมพลอยู่ในบริเวณสวนรุกขชาติ เดิมถ้ำจอมพลมีชื่อว่า**ถ้ำมุจลินทร์** อยู่ในเขาชื่อ เขากลางเมือง มีความสูง 191 เมตร มีฝูงลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยสวยงาม มีป้ายบอกชื่อไว้อย่างชัดเจน เช่น สร้อยระย้า ผาวิจิตร แล้งจามรี บรมอาสน์ ภาตุนเรมิต มัสยาสถิตย์ ประสิทธิ์เทวา และเกศาสยาม นอกจากนี้ภายในถ้ำยังเป็นประดิษฐานของพระพุทธไสยาสน์ มีงานฉลองกันเป็นประจำทุกปีในหน้าแล้ง เมื่อปี พ.ศ. 2483 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถได้เสด็จประพาสถ้ำนี้ ทรงพอพระทัยหินงอกหินย้อยภายในถ้ำมาก โดยเฉพาะหินย้อยผาวิจิตร ซึ่งทำให้ทรงจินตนาการว่าเหมือนกับได้จับรีวใหม่อินทรรูปนป้าของจอมพล จึงทรงพระราชทานนามถ้ำเสียใหม่ว่า “ถ้ำจอมพล”

สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล ได้เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2497 เป็นต้นมา โดยจอมพลผิน ชุนหวะวัฒน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ได้มอบให้กรมป่าไม้สงวนเนื้อที่ป่าบริเวณถ้ำจอมพลเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอสวนผึ้ง

น้ำตกห้วยผาก อยู่ก่อนถึงถรน้ำร้อนบ่อคลึงประมาณ 1 กิโลเมตร มีทางแยกซ้าย เข้าไปทางวัดห้วยผากประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นน้ำตกสายเล็กๆ เจิงเทือกเขาตะนาวศรี ชั้นของน้ำตกสามารถเดินเที่ยวชมได้

ถรน้ำร้อนบ่อคลึง อยู่ห่างจากตัวอำเภอสวนผึ้งไปตามถนนใหญ่ประมาณ 5 กิโลเมตร และมีทางแยกเข้าสู่เหมืองบ่อคลึงประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นถรน้ำร้อนธรรมชาติที่มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรี เกิดจากสายน้ำไหลผ่านกรวด หิน ดิน ททราย ได้ผิวโลกแล้วไหลเป็นถรน้ำ ซึ่งจะมีน้ำไหลอยู่ตลอดปี เป็นน้ำร้อนบริสุทธิ์ ในบางวันน้ำร้อนจะมีอุณหภูมิอยู่ในระดับประมาณ 136 องศาฟาเรนไฮต์ และในบางวันก็ลดลงมาประมาณ 120 องศาฟาเรนไฮต์ ถรน้ำร้อนบ่อคลึงในช่วงฤดูหนาว ใอน้ำร้อนจะลอยกรุ่นเป็นหมอกผสมกับหมอกในอากาศตอนเช้า เป็นถรน้ำร้อนที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ อีกแห่งหนึ่ง

น้ำตกเก้าโจน หรือ **น้ำตกเก้าชั้น** ตั้งอยู่ที่บ้านผาปก อยู่ถัดจากถรน้ำร้อนบ่อคลึงไปประมาณ 3 กิโลเมตร จากลานจอดรถซึ่งอยู่ด้านล่าง ให้เดินทางด้วยเท้าต่อไปอีกประมาณ 500 เมตร ถึงบริเวณตัวน้ำตก ตอนล่างของลำห้วยบ่อคลึงบริเวณเทือกเขาตะนาวศรีมีน้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้นเป็นน้ำตกขนาดใหญ่สูง 9 ชั้น ตั้งอยู่ในหุบเขา ล้อมรอบด้วยธรรมชาติ ระยะทางเดินจากชั้นล่างจนถึงชั้นบนประมาณ 2 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

น้ำพุร้อนโป่งกระทิง อยู่บนถนนสายชฎาป่าห้วยโป่งกระทิง-ปากท่อ เป็นบ่อน้ำพุร้อน แบบบ่อธรรมชาติ ขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5 เมตร เมื่อมีคนจำนวนมากมาเยือน ล้อมรอบบ่อและช่วยกันปรบมือหรือเคาะทำเสียงดัง น้ำในบ่อจะเริ่มเดือดจนมีพรายน้ำพุ่งมาเหนือผิวน้ำ

โป่งยุบ ตั้งอยู่ที่บ้านท่าเคย ก่อนถึงตัวอำเภอสวนผึ้ง 5 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายไปอีกประมาณ 5 กิโลเมตร เกิดจากการยุบตัวของแผ่นดิน ทำให้เกิดลักษณะหน้าผาสูงชัน มีลักษณะคล้ายกับแพะเมืองผีที่จังหวัดแพร่ หรือ ฮ่อมจ้อม อำเภอวานรนิวาส จังหวัดน่าน โป่งยุบนี้มีอาณาบริเวณกว้างกว่า 10 ไร่ ซึ่งแต่เดิมท้องที่นี้เคยเป็นไร่นามาก่อน นับเป็นสถานที่ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

สำนักสงฆ์หินสูง ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ตำบลตะนาวศรี เลย์โปงยุบไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นสถานที่เหมาะสำหรับผู้ที่รักความสงบและเหมาะแก่การไปเที่ยวชม เพราะมีสวนเสาดิน และหมู่หินรูปร่างต่างๆ มากมายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ไร่กุหลาบอุษาวดี จากตัวอำเภอสวนผึ้งประมาณ 16 กิโลเมตร แยกเข้าไปห้วยน้ำใสอีกประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นไร่เอกชนซึ่งปลูกกุหลาบพันธุ์ต่างๆ พื้นที่ไร่อยู่บนพื้นที่สูงและหุบเขาฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวจัด

พิพิธภัณฑ์ภโวทัย หรือ สวนภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นเรือนไทยประยุกต์ เดินทางจากหน้าสถานีตำรวจสวนผึ้ง แยกไปประมาณ 2 กิโลเมตร ผ่านวัดสวนผึ้งแล้วแยกขวาไปอีกจนข้ามสะพานก็จะถึงพิพิธภัณฑ์ ซึ่งอยู่ด้านซ้ายมือ มีพื้นที่ประมาณ 20 ไร่ รวบรวมวัตถุโบราณสยามในอดีต รวมทั้งมีรถม้า พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับของไทยชนิดต่างๆ เปิดให้เข้าชมทุกวันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท นักเรียน นิสิต นักศึกษาในเครื่องแบบ ให้ทำจดหมายก่อนล่วงหน้า นอกจากนี้ยังมีบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. (032) 211-189, (01) 486-9804

เทศกาลและงานประเพณี

ประเพณีกินข้าวห่อ หรืออั้งหมีทอง เป็นพิธีสู่ขวัญ มีขึ้นในเดือนเก้า ชาวกะเหรี่ยงถือว่าเดือนเก้าเป็นเดือนที่ไม่ดี บรรดาวิญญาณชั่วร้ายจะออกหากิน และก็จะกิน“ขวัญ”ทำให้เจ็บป่วย และอาจถึงแก่ชีวิต นิยมจัดในวันขึ้น 15 ค่ำ แต่ถ้าบางบ้านไม่สะดวกก็เปลี่ยนเป็นวันอื่นก็ได้ในเดือนเก้า ในพิธีมีการ “ต้มข้าวห่อ” เลี้ยงกัน ข้าวห่อ คือข้าวเหนียวห่อเป็นกรวย แล้วนำมาต้มให้สุกคล้ายขนมจ้างสมัยก่อนเวลารับประทานใช้จิ้มน้ำผึ้ง ปัจจุบันใช้จิ้มมะพร้าวขูด ในวันต้มข้าวห่อนี้จะมีพิธีสู่ขวัญด้วย เริ่มด้วยการเคาะไม้เป่าแคน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จากนั้นผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัวจะใช้เชือกแดงผูกข้อมือให้ลูกหลาน เพื่อความเป็นสิริมงคล

งานเทศกาลอุ้งนหวานและตลาดน้ำดำเนินสะดวก เป็นงานที่อำเภอดำเนินสะดวกจัดขึ้นมา เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะอุ้งนที่มีปลูกกันมากในอำเภอดำเนินสะดวก และเป็นอุ้งนที่มีรสหวานอร่อยที่สุดของประเทศ นอกจากนี้จะเป็นการโชว์อุ้งนที่มีคุณภาพแล้วยังมีสินค้าทางการเกษตรอื่นๆ ให้ได้ชมซื้อหาในราคาถูกอีกด้วย เช่น มะพร้าวน้ำหอม ส้มโอลิ้นจี่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการประกวดธิดาอุ้งนหวาน การประกวดสินค้าทางการเกษตร งานนี้จะจัดในราวเดือนเมษายนของทุกปี

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก (รหัสทางไกล 034)

ประเภทเครื่องปั้นดินเผา

มีสถานที่ผลิตและจำหน่ายในตัวเมืองราชบุรี จำนวนกว่า 40 โรง สินค้าที่ผลิต ได้แก่ โอ่ง กระเบื้อง โห่ กระถาง ท่อน้ำของชำร่วยต่างๆ เช่น

อำเภอเมือง

- ดินทอง ถนนศรีสุริยวงศ์ โทร. 323892
- เจ้าสองไถ่ ถนนเจดีย์หัก โทร. 337574, 321761, 323630
- เยี่ยมศิลป์ ถนนเพชรเกษม โทร. 337738
- รัตนโกสินทร์ 1 ถนนเพชรเกษม โทร. 321322, 321323, 316767
- รัตนโกสินทร์ 2 โทร. 391089, 312530
- งานรุ่งศิลป์ ถนนเจดีย์หัก โทร. 321371, 337371
- สยามราชเครื่องเคลือบ ถนนเพชรเกษม โทร. 337502, 321585

อำเภอบ้านโป่ง

- ราชาเซรามิค ถนนทรงพล

ประเภทสิ่งทอ

มีสถานที่ผลิตและจำหน่ายในตัวเมืองราชบุรี และอำเภอโพธาราม ประมาณ 20 โรง สินค้าที่ผลิต คือ ผ้าจีน ผ้าใสร่าง ผ้าขาวม้า (เสื้อ-ผ้าทอบ้านไรที่มีชื่อมานาน) เช่น

- อำเภอเมือง**
- โรงงานไทยเจริญ ถนนอุดมศิริ โทร. 338530
- โรงงานราชบุรีการทอ ถนนอุดมศิริ โทร. 338531
- โรงงานยังฮั่วหลี ถนนอุดมศิริ

อำเภอโพธาราม

กิ่งวาลการทอ ตำบลบ้านฆ้อง

นอกจากที่กล่าวแล้ว สินค้าประเภทสิ่งทอที่มีชื่อเสียงของจังหวัดอีกอย่างหนึ่งคือ ผ้าจก ซึ่งมีความประณีตสวยงาม เพราะเป็นการทอด้วยมืออย่างพิถีพิถัน สามารถเข้าซั่มและซั้อได้ที่ ศูนย์สีบรอดศิลปะผ้าจกวัดแคทราย ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 8 กิโลเมตร

ประเภทผลิตภัณฑ์นมสด

จังหวัดราชบุรีมีชื่อเรื่องผลิตภัณฑ์นมสดมานาน ซึ่งดำเนินงานโดยสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ซึ่งเป็นนมสดที่มีคุณภาพและราคาถูก ซึ่งสามารถซื้อได้ทั่วไป และที่ศูนย์จำหน่ายของสหกรณ์ฯ ริมถนนเพชรเกษม ตำบลหนองโพ อำเภอโพธาราม

ประเภทผัก ผลไม้

หัวผักกาดหวาน-เค็ม มีชื่อของหมู่ที่ 2 ตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม หาซื้อได้ทั่วไป เช่น ร้านแม่ฮวย (เซลล์ชวนชิม)

องุ่นหวานดำเนินสะดวก ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีชื่อมากของ อำเภอดำเนินสะดวก มีจำหน่ายทั่วไปในตัวจังหวัด และที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

มะม่วงวัดเพลง พันธุ์หนึ่งกลางวัน อันมีชื่อ มั่นอร่อย โดยเฉพาะที่มาจาก “ไร่ทองสามสี” หมู่ที่ 8 ตำบลวัดเพลง

ตลาดกลางสีเมือง ศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของ ราชบุรี

ประเภทที่นอนนุ่น

ซึ่งเป็นที่นอนที่มีชื่อมานาน มีแหล่งผลิตที่อำเภอโพธาราม เช่น ที่นอนจากรุภัณฑ์ ถนนเพชรเกษม หมู่ที่ 3 ตำบลคณานุกูล ถนนเพชรเกษม หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเลือก โรงงานสุพร หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านเลือก

ประเภทหินประดับตะโกตัดและไม้แคระ

ตั้งอยู่ที่ริมถนนสายเขาสูง-เบิกไพร หมู่ที่ 7 ตำบลเขาแร้ง อำเภอเมืองราชบุรี ซึ่งมีให้เลือกซื้อหามากมาย และส่งให้ถึงที่ทั่วประเทศ

ประเภทเชียงไหม้ขามและตุ๊กตา

มีแหล่งผลิตและจำหน่ายที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม ติดถนนเพชรเกษม ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 16 กิโลเมตร และที่ตำบลดอนสัง อำเภอดำเนินสะดวก

ประเภทเครื่องทองเหลือง

สินค้าที่ผลิต คือ ผลิตภัณฑ์ทองเหลืองต่างๆ เครื่องประดับ กระดิ่งผูกคอวัว เป็นต้น ติดต่อได้ที่หมู่บ้านเขาถอยมูลโค หมู่ที่ 7 ตำบลดอนตะโก อำเภอเมือง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 6 กิโลเมตร

ประเภทแคนลายและขลุ่ย

เป็นผลิตภัณฑ์งานฝีมือของชาวบ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลคูบัว

อำเภอเมืองราชบุรี ที่ทำมานานมีรูปแบบต่างๆ ที่สวยงาม มีสถานที่ผลิตและจำหน่ายที่ 140 ถนนคทาวรร ข้างสถานีรถไฟราชบุรี ตำบลหน้าเมือง และอำเภอเมืองราชบุรี

ประเภทของใช้และเครื่องประดับจากเถาไม้

อีกสิ่งหนึ่งที่จะจัดให้เป็นของฝาก หรือของที่ระลึกได้ เป็นงานฝีมือที่สร้างสรรค์ คุณค่าจากเถาไม้ที่ไร้ค่ามาเป็น สิ่งตกแต่งบ้านที่สวยงาม ติดต่อจะซื้อหรือชมที่ร้านสินค้าพื้นเมือง ข้างสถานีรถไฟเมืองราชบุรี

ประเภทผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาผ้า

ที่ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก เป็นแหล่งหัตถกรรม ที่มีฝีมือชื่ออีกแห่งหนึ่งด้านตุ๊กตาผ้าเป็นรูปสัตว์ และผลไม้ต่างๆ ไว้สำหรับประดับทั้งในบ้านและในรถ

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 032)

บริษัท ขนส่งราชบุรี จำกัด	321854
บริษัท ราชบุรี กลุ่ม 76 จำกัด	338276, 322776, 338439
โรงพยาบาลราชบุรี	337011
สถานีขนส่ง (รถปรับอากาศ)	338439, 338276
สถานีรถไฟ	337002
สถานีตำรวจ	337195
สำนักงานจังหวัดราชบุรี โทร.	337890

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สำนักงานภาคกลาง เขต 2

500/51 ถนนเพชรเกษม อำเภอชะอำ จังหวัดราชบุรี 76120

โทร. (032) 471005 โทรสาร (032) 471502

พื้นที่รับผิดชอบ : ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

4 ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100

โทร. 282-9773-6 โทรสาร 282-9775

เปิดบริการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ

ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น.